

Skýrsla Heilbrigðisnefndar Vesturlands 2023

Störf heilbrigðisnefndar voru með hefðbundnum hætti á árinu og reksturinn gekk vel. Hefðbundnir fundir voru átta, auk þess var Aðalfundur Heilbrigðiseftirlits Vesturlands haldinn í mars í Hótel Hamri. Í maí hélt heilbrigðisnefnd svo fræðslufund fyrir sveitarstjórnarmenn og starfsfólk sveitarfélaga á starfssvæðinu sem tókst með ágætum.

Hlutverk heilbrigðisnefndar er að framfylgja hinum ýmsum lögum, reglugerðum og samþykktum sveitarfélaga þar sem kveðið er á um að tiltekin starfsemi sé háð starfsleyfi eða skráningu og eftirliti heilbrigðiseftirlits. Heilbrigðisfulltrúar vinna í umboði nefndarinnar og má segja að þeir séu framlengdur armur hennar á vettvangi. Hjá embættinu voru 4,3 stöðugildi árið 2023 og tókst því ekki að fullmanna eftirlitið sem hefur svigrúm til að ráða fimm starfsmenn. Eftirlitsskyld fyrirtæki eru 913 en eftirlitsskyldir staðir eru 1190. Heilbrigðiseftirlitið náði að sinna 94% af lögbundnu eftirliti sem er þó nýtt met.

Það er gaman að segja frá því að eftirlitsferðum yfir árið er að fjölga en skráðum frávikum að fækka og jafnframt er fjöldi fyrirtækja sem fær engar athugasemdir að fjölga. Þetta gæti verið mælikvarði á að árangur sé að nást. Framkvæmdastjóri mun fara yfir betur rekstur síðasta árs í sinni kynningu.

Á árinu var lögð fram skýrsla umhverfisráðherra þar sem boðar eru breytingar á fyrirkomulagi heilbrigðiseftirlits og tillaga sett fram um að færa heilbrigðiseftirlitið til ríkisins, þess má geta að skýrslan var ekki unnin í samráði við sveitarfélögin í landinu. Á sama tíma hefur ráðherra kynnt að ekki verði farið í þessar breytingar ef sveitarfélögin vilja það ekki.

Nú liggur fyrir í Samráðsgátt matvælaáætlun matvælaráðherra þar er gert ráð fyrir að allt matvælaeftirlit verði fært til ríkisins. Það er að mínu mati er heilbrigðiseftirliti betur fyrir komið í héraði þar sem hægt er að byggja upp staðþekkingu og tengsl sem auðvelda samskipti og úrvinnslu á þeim málum sem kunna að koma upp. Ég vil leggja á það áherslu að markmið heilbrigðiseftirlits er að tryggja almenningi heilnæm matvæli og umhverfi og verkefni oft á

tíðum að setja kröfur á fyrirtæki sem snúa að því. Eftirlitsgjöld eru hófleg og eftirlit ætti ekki að vera íþyngjandi fyrir flest fyrirtæki eins og það er rekið í dag. Gjaldskrá er endurskoðuð árlega og reynt eins og kostur er að taka tillit til staðbundinna aðstæðna og ábendinga sem berast.

Á sama tíma er heilbrigðiseftirlitið sveigjanlegt þegar kemur að alvarlegum málum og getur á augabragði sett allan þungann á þau viðfangsefni sem þarf að leysa úr hvort sem um er að ræða hópsýkingar, mengunarslys, myglu í skólum eða hvað annað sem þarf hraða úrlausn. Sveitarfélög eiga alltaf greiðan aðgang að slíkri þjónustu þegar mikið liggur við.

Ég legg á það áherslu að heilbrigðisnefnd stendur ekki í vegi fyrir breytingum eða samræmingu á verklagi en telur að enginn trygging verði fyrir því að eftirlitið muni batna eða að kostnaður muni lækka við það að færa það til ríkisins. Miklu nær hefði verið að bæta núverandi rekstur eins og menn telja þörf á og heilbrigðiseftirlitssvæðin hafa lagt til.

Það er lögð mikil áhersla af ráðuneytinu á að samræma eftirlit þannig að það sé eins um allt land. Á sama tíma verða menn að skilja að eftirlitið er framkvæmt af fólki með ólíka menntun og reynslu. Þessir aðila þurfa því að taka matskenndar ákvarðanir þar sem lög eru almennt ekki skýr og þó svo að sama verklagi sé fylgt um um allt land þá líkt og tveir dómarrar eru ekki endilega sammála í dómi, er ekki tryggt og verður ekki tryggt að niðurstaða eftirlits sé alltaf sú sama heldur aðeins að niðurstaðan er í samræmi við þá löggjöf sem er unnið eftir.

Flest sveitarfélög á starfssvæðinu hafa óskað eftir aðkomu heilbrigðiseftirlits vegna tiltektar á lóðum og lendum ýmist á landi sveitarfélaga eða einkalandi. Löggjöf og heimildir eru nokkuð skýrar hvað þessi mál varðar að Heilbrigðiseftirlitið getur beitt sér í þessum málum. Það er þó svo að á meðan ekki næst að fara í allt lögbundið eftirlit hefur eftirlitið ekki treyst sér til að taka mörg mál að sér því þau geta verið bæði flókin og tímafrek. Þess má geta að bæði á Suðurlandi og á Suðurnesjum hafa sveitarfélgin um árabil kostað sérstakan starfsmann hjá heilbrigðiseftirlitinu til að sinna tiltektarmálum og hefur það gefist vel en kostnaður við slíkan aðila er um 15 milljónir ef unnt er að samnýta bílakost eftirlitsins. Með slíkan aðila gæti heilbrigðiseftirlitið vissulega betur uppfyllt þarfir sveitarfélaga í tiltektarmálum og ef áhugi er á mætti líta á verkefnið sem tímabundið til reynslu.

Í sambandi við það sem fram hefur komið hér vil ég leggja til að haldinn verði eigendafundur um fyrirkomulag heilbrigðiseftirlits og önnur mál miðvikudaginn 17. apríl milli kl. 13 og 15 hér að Hótel Hamri. (10. apríl til vara).

Og að lokum vil ég nota tækifærið hér og þakka öllum sem hlut eiga að máli, starfsmönnum, nefndarmönnum og sveitarfélögum fyrir gott samstarf.

Kristinn Sveinsson, formaður, 20. mars 2024

Commented [PN1]: Önnur mál.
Tiltekarstarfsmaður
Hundasamþykkt
Vatnsverndarsamþykkt
Leggja fram ársskýrslu.